

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Romeinen 11, 33
Huwelijksdienst

Bruidspaar, familie, vrienden en bekenden van het bruidspaar, broeders en zusters, in deze dienst zullen we stilstaan bij de wijsheid van God in zijn beleid. Daarom zullen we straks de Here loven in ons lied om zijn grootheid en trouw. We doen dat met de woorden van Psalm 90 vers 1 en 2. Maar eerst zullen we de Here belijden dat wij in alle dingen van Hem afhankelijk zijn en luisteren naar zijn groet van vrede en genade. Uit eerbied voor de Here gaan we daarbij staan.

- 1. Lied : Psalm 90 : 1 en 2**
- 2. Gebed voor de opening van het Woord**
- 3. Schriftlezing : Romeinen 11 : 25 - 36**
- 4. Tekst : Romeinen 11 : 33**
- 5. Lied : Psalm 139 : 7 en 8 (waarin de Here prijzen om de rijkdom van zijn gedachten)**
- 6. Bevestiging van het huwelijk**
- 7. Slotzang : Gezang 40 :1 en 2**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, bruidspaar en familie, vrienden, en broeders en zusters,

Ik bedien vanavond het Woord van de Here over de **apostel Paulus die zijn verwondering uitroept over het beleid van de Here.**

We zullen daarbij op drie dingen letten:

- 1. op het bijzondere van deze verwondering,**
- 2. op de inhoud van deze verwondering,**
- 3. op de troost van deze verwondering.**

We zullen dus eerst stilstaan **bij het bijzondere van de verwondering van Paulus over het beleid van de Here.**

O diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoorgrondelijk zijn zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn wegen.

Paulus heeft deze woorden ooit geschreven ooit aan de christelijke gemeente van Rome, het New York van die dagen. En Paulus roept het uit deze woorden. Hij juicht hier over de diepgang van Gods plannen. Een diepgang die in bijna altijd zijn verstand ver te boven gaat. Maar dat is voor Paulus geen probleem. Integendeel. Voor hem is het reden om God te loven en te prijzen. Om zich over God te verblijden en te verwonderen.

Nu het hier zo staat, kunnen we ons er misschien nog wel iets bij voorstellen. Maar toch is deze verwondering heel bijzonder. Zeker in onze tijd kom je deze verwondering over Gods beleid niet vaak meer tegen. Ja, je mag wel zeggen dat in de 20ste eeuw veel mensen God vaarwel hebben gezegd omdat ze niet meer met zijn beleid kunnen leven. Het bestaan van een almachtig God en de verschrikkingen van Auschwitz zijn in hun ogen absoluut niet te rijmen. In hun ogen is het niet mogelijk om een God te verdedigen die in Auschwitz heeft laten gebeuren wat daar is gebeurd. Maar ik geloof niet dat het voor deze mensen puur vast zat op Auschwitz zelf. Auschwitz is een beeld. Een voorbeeld van een verschrikkelijk lijden. Een lijden dat voor ons onbegrijpelijk is en waar we de zin niet van inzien.

Dat onze moeite met Gods beleid in de afgelopen eeuw zo sterk is geworden, valt echter niet te verklaren door de verschrikkingen van de Wereldoorlogen. Want zulk groot en onbegrijpelijk lijden is niet pas in 1914 of 1940 in deze wereld gekomen. Al eeuwen is er sprake van lijden. Lijden waarvan wij de zin niet van inzien. En altijd zijn er wel mensen geweest die daar vragen bij hebben gehad. Bijvoorbeeld in de Middeleeuwen

toen de pest rondging in Europa en de toenmalige bevolking decimeerde. Maar toch zijn deze vragen juist in de afgelopen zestig jaar luider geworden.

Daar zijn twee belangrijke redenen voor aan te wijzen. Allereerst hebben we, door onze technologische kennis en kunnen het leven steeds meer in de greep gekregen. We zijn daardoor veel beter in staat om rampen te voorkomen en als we ze niet kunnen voorkomen, dan kunnen we de gevolgen vaak inperken. Verder heeft ons medisch kennen en kunnen onze verwachtingen van het leven laten groeien. In de Middeleeuwen en ook nog in de eeuwen daarna hadden mensen niet zoveel verwachtingen. Vele kinderen stierven al voordat ze volwassen waren. Plannen maken voor later was een grote luxe. Terwijl wij vandaag de dag allerlei rechten van de mens beschreven hebben. En ik zeg daar niets verkeerd van als we ze gebruiken om voor ieder mens een menswaardig bestaan na te streven. Maar deze verklaringen werken wel de gedachte in de hand dat een mens recht heeft op geluk. Waardoor we steeds minder zin weten te geven aan lijden in het bestaan en er dus ook steeds slechter mee om kunnen gaan. De gedachte aan een almachtige God die lijden toelaat is daarom voor velen niet meer aanvaardbaar.

De tweede reden dat veel mensen deze gedachte niet meer kunnen aanvaarden hangt samen met de enorme emancipatie die plaats heeft gevonden. En met emancipatie bedoel ik niet alleen de emancipatie van de vrouw. Maar bedoel ik de emancipatie in brede zin. Het idee dat we allemaal gelijk zijn en niemand een ander iets mag voorschrijven, tenzij hij er een goede uitleg bij geeft en we deze uitleg kunnen aanvaarden. En als de moderne mens het er niet mee eens zijn, dan hij laat van zich horen. En nu zeg ik ook hier niet van dat dit een slechte ontwikkeling is geweest. Al denk ik wel dat we er in door geslagen zijn. En ik denk wel dat het voor veel mensen een grote belemmering is om met God te leven. Want God legt geen verantwoording af op ons bevel. Hij vertelt ons niet gelijk waarom Hij dingen wel of niet doet. Nee, Hij wil dat wij op Hem vertrouwen en ons leven in zijn hand leggen. En dat ook blijven doen als het leven tegen zit. Als onze plannen in duigen vallen en onze verwachtingen niet uitkomen. En ook daar heeft de moderne mens grote moeite mee. Hij wil gelijk antwoord en als hij dat niet krijgt dan heeft hij de neiging in opstand te komen.

Nu zullen dergelijke gevoelens Paulus ook niet geheel vreemd zijn geweest. Want met grote pijn in zijn hart zag hij dat velen van zijn volk in Jezus Christus niet de beloofde Gezalfde van God zagen. In Romeinen 9 vers 2 schrijft hij dat hij daar groot verdriet

over heeft en voortdurend hartzeer. Als hij zijn landgenoten zou kunnen redden door zelf Christus op te geven, dan zou hij dat willen doen. Zoveel pijn doet het hem. Maar hij heeft mogen zien dat de Here deze verharding tegen Christus heeft plaats laten vinden om zo mensen uit de heidenen tot geloof in Christus te kunnen brengen. Eerst heeft hij geworsteld met de afval van een deel van Israël en nog doet het hem pijn. Maar tegelijkertijd is hij door de Here verrast, omdat zo uit de heidenen velen redding ontvangen. Wat hij zelf nooit had bedacht heeft God gedaan. En hij staat er met verwondering bij te kijken. Ja, hij roept het uit: *O diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods, hoe ondoordringbaar zijn Zijn beschikkingen en hoe onnaspeurlijk zijn wegen.*

Dat in de eerste plaats.

In de tweede plaats zullen we letten op de inhoud van deze verwondering. Paulus zegt: o, diepte van rijkdom, van wijsheid en van kennis Gods. Iedereen begrijpt wel dat Paulus hier God looft om zijn wijsheid en kennis. Wat zegt hij nu precies? Heeft hij nu over de diepte van Gods rijkdom en de diepte van zijn wijsheid en de diepte van zijn kennis. Waarbij rijkdom, wijsheid en kennis naast elkaar staan en alledrie afhankelijk zijn van het woord “diepte”? Of heeft hij het over de diepte van de rijkdom van Gods wijsheid en Gods kennis. Waarbij de wijsheid en de kennis afhankelijk zijn van de diepte van de rijkdom? Beide is taaltechnisch mogelijk. Maar omdat het in dit gedeelte heel duidelijk om Gods wijsheid en kennis gaat, lijkt de laatste mogelijkheid de beste.

Wat dan vervolgens opvalt, is dat Paulus hier spreekt over de *rijkdom* van Gods wijsheid en kennis. Als wij spreken over de wijsheid of kennis van iemand dan zeggen we dat iemand veel kennis heeft. Of grote kennis heeft. Als Paulus hier dus kiest voor een rijkdom van wijsheid en kennis, dan is dat niet zonder betekenis. Dan wil hij laten doorklinken dat Gods wijsheid meer is dan alleen groot. De wijsheid van God is rijk. In dat woord klinkt vreugde door. Wie deelt in de wijsheid en kennis van God, weet niet alleen meer. Nee, hij wordt rijk door deze kennis. Het is kennis die het leven verrijkt.

Het is de rijkdom die je ervaart als er uiteindelijk antwoord komt op een vraag waarmee je al tijden worstelt. Of de vreugde die je ervaart als je het verband tussen bepaalde dingen mag zien. Het is te vergelijken met de blijdschap van een wetenschapper die al tijden onderzoek doet naar een medicijn voor een ernstige ziekte en het na lang zoeken vindt. Zo brengt het Paulus ook vreugde als hij meer mag begrijpen van de wijsheid en de kennis van God. Want die wijsheid en kennis van God is niet koud, maar vervult van

zijn liefde en genade. Zoals in dit geval, als hij eindelijk mag begrijpen waarom de Here een deel van Israël zich had laten verharderen tegen Jezus Christus. Eerst had hij het gevoel dat God zijn volk in de steek liet. Maar nu ziet hij Gods liefde die door de afval van een deel van Israël vele heidenen tot het geloof brengt.

Met het woord “diepte” wil Paulus aangeven hoe vol de kennis en wijsheid van God is. Hoe onuitputtelijk die is. Om dan in de daarop volgende zin die diepte verder aan te geven. Namelijk dat Gods beschikkingen, zijn oordelen daardoor voor ons niet te begrijpen zijn. Beschikkingen wijst vooral op de doelen die God heeft. Op wat Hij wil bereiken. En de wijze waarop God dat wil, duidt hij dan aan met “zijn wegen”.

Dat de Here deze weg met het volk Israël en de heidenen zou gaan, was bij hem nooit opgekomen. Zoiets zou hij nooit hebben kunnen bedenken. Zelfs in zijn stoutste dromen zou het niet zijn opgekomen. Maar God heeft het bedacht en voert het uit. Paulus kan er niet. Hij kan zich alleen maar verwonderen en God hierom loven. Dat in de tweede plaats.

In de derde plaats zullen we letten op de troost van deze verwondering. U vraagt zich misschien inmiddels af wat deze tekst nu te maken heeft met de bruiloft van vandaag. De bruiloft die ons vandaag hier brengt. In eerste instantie begreep ik ook niet waarom Evert en Gerda graag wilden dat ik over deze tekst zou preken. Maar dat hebben ze me snel duidelijk gemaakt toen ik daar naar vroeg. Op zich kenden ze elkaar al heel lang. Maar die kennis van elkaar had nooit ergens toe geleid. En het contact was ook niet verdacht intensief. Totdat Gerda in een moeilijke periode terecht kwam op haar werk. En daar op een gegeven moment met Evert over aan de praat raakte. En dat gesprek en de gesprekken die daarop volgden hebben er toe geleid dat ze liefde voor elkaar zijn gaan opvatten. Met deze dag als voorlopig hoogtepunt.

Terugkijkend zijn ze ervan overtuigd dat de Here die moeiten in het werk heeft gebracht om ze tot elkaar te brengen. In hun gedachten was dit nooit opgekomen. Ik kan me zelfs voorstellen dat als je drie jaar geleden tegen Gerda had gezegd dat ze vandaag met Evert zou trouwen, dat ze het met een resoluut gebaar had weggewimpeld of je had uitgelachen. Hoe je dat kon denken! Maar toch zijn zij vandaag getrouwd, omdat de Here moeite heeft gebracht om deze te veranderen in blijdschap. En dat jullie deze tekst hebben uitgekozen is dan ook een belijdenis van jullie geloof dat de Here jullie bij elkaar

heeft gebracht en jullie met elkaar verbindt. En wij zijn dan ook vandaag getuigen van jullie geloof in de diepte van de rijkdom van de wijsheid en de kennis van God.

Nu is vandaag niet een eindpunt maar veel eerder een startpunt. Vanaf vandaag zijn jullie man en vrouw. Jullie hebben vandaag beloofd elkaar lief te zullen hebben en elkaar trouw te blijven tot de dood jullie scheidt. En straks zullen jullie die belofte nog een keer herhalen. Jullie beloven heilig met elkaar te leven, elkaar nooit te verlaten, maar elkaar trouw te blijven in goede en kwade dagen, in rijkdom en armoede, in gezondheid en ziekte. En we hopen en bidden dat de goede dagen verreweg in de meerderheid zullen zijn. We hopen dat jullie goed gezond zullen blijven en jullie niet gekweld zullen worden door zorgen over geld. Dat gunnen we jullie van harte.

Maar ongetwijfeld zullen er ook moeilijke dagen komen. En misschien zullen er zulke grote zorgen of moeiten komen dat jullie je zullen afvragen, waarom de Here dat laat gebeuren. Dagen dat je God niet begrijpt. Waarin je niet weet waar Hij naar toe werkt en langs welke weg Hij jullie leidt. Maar hou dan vast aan deze belijdenis: o, diepte van rijkdom van wijsheid en van kennis Gods. Hoe vast dat Gods kennis en wijsheid rijk zijn en rijk maken. Besef dat zijn plannen vol liefde en genade zijn ook al zien wij het niet.

Besef dat de God die deze moeite in je leven toelaat, dezelfde God is die uit liefde voor jullie zijn Zoon voor jullie zonden heeft laten sterven. Hij laat jullie niet in de steek, zelfs al kan het er wel soms op lijken. Als Hij jullie dan ook in moeite brengt dan is het omdat Hij jullie lief heeft. Ik besef dat we in een tijd leven waarin we moeite hebben om aan lijden zin te geven. Maar houd in gedachten wat er in Hebrëen 12 staat over hoe God ons soms straft uit liefde. Waar staat dat Hij tuchtigt wie Hij liefheeft en hoe Hij iedere zoon kastijdt die Hij aanneemt. God behandelt ons als zonen. Zoals iedere aardse vader zijn kinderen ook straft als hij dat nodig vindt voor het welzijn van zijn kind. Nu is de straf zelf geen pretje, en zo hoeven we dat ook niet te zien. Vaders straffen niet omdat de straf zelf zo leuk is en zo is het ook met Gods straf. Maar er wordt gestraft zodat we slechte en gevaarlijke dingen nalaten. Een vader geeft zijn kind een tik op zijn vingers als hij te dicht bij het fornuis komt. Niet omdat hij graag slaat, maar omdat hij niet wil dat het kind zich brandt. Hij doet het kind pijn om het te beschermen tegen nog grotere pijn. En zo doet God ook. Zijn beschikkingen zijn ondoorgrondelijk, maar wel

altijd wijs en vol van zijn liefde. En zijn wegen zij onnaspeurlijk, maar ze leiden wel altijd naar het doel, wat God als onze Vader met ons voor ogen heeft.

Als jullie dit vast houden dan zullen jullie onbezorgd kunnen genieten als de Here jullie goede tijden geeft. En zul je in moeilijke dagen door je tranen heen blij kunnen zijn. Want je weet: alles komt goed. Want de rijkdom van Gods wijsheid en Gods kennis gaat ons verstand en voorstellingsvermogen te boven.

Amen